

Джерела та література:

1. Амблер Т. Практический маркетинг. / Т. Амблер – Спб. : Питер, 2003. – 317 с.
2. Гаркавенко С. С. Маркетинг : Підручник. / С. С. Гаркавенко – К. : Лібра, 2004. – 712 с.
3. Гонгальський Д. Криза інструкції / Д. Гонгальський // Контракти. – 2009. – №41. – С. 4.
4. Коротков Е. М. Стратегия и тактика в антикризисном управлении / Е. М. Коротков. // Антикризисный менеджмент. – 2010. – №2. – С. 2-15.
5. Куденко Н. В. Маркетингові стратегії фірми / Н. В. Куденко – К. : КНЕУ, 2002. – С. 13.
6. Портан К. Маркетинг і політика / К. Портан // Економіка: проблеми теорії та практики. – 2004. - №153. – с.65-68.
7. Шкардун В. Оценка готовности предприятия к реализации маркетинговой стратегии // Маркетинг. / В. Шкардун, Т. Ахтямов. – 2001. – №3. – С. 79-83.

**Стёпочкин А.И., Левкович А.А.
ВЛИЯНИЕ ИНФЛЯЦИИ НА ФИНАНСОВО-ХОЗЯЙСТВЕННУЮ
ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ**

УДК 336.7

***Аннотация.** В статье исследованы особенности и масштабы инфляционных процессов на современном этапе развития экономики Украины; выявлено причины инфляции в национальной экономике и ее влияние на экономическую деятельность субъектов хозяйствования; разработаны рекомендации по снижению уровня инфляции украинской гривны; доказано на основе полученных результатов проведенного анализа, что достижение высокого и стабильного экономического роста при условии низкого уровня инфляции – является одним из главных заданий макроэкономической политики государства.*

***Ключевые слова:** инфляция, хозяйственная деятельность, предприятие, рыночная экономика, расходы, доходы.*

***Анотація.** В статті досліджено особливості і масштаби інфляційних процесів на сучасному етапі розвитку економіки України; виявлено причини інфляції в національній економіці та її вплив на економічну діяльність суб'єктів господарювання; розроблено рекомендації щодо зниження рівня інфляції української гривні; доведено на основі отриманих результатів проведеного аналізу, що досягнення високого та стабільного економічного зростання за умови низького рівня інфляції – є одним з головних завдань макроекономічної політики держави.*

***Ключові слова:** інфляція, господарська діяльність, підприємство, ринкова економіка, витрати, доходи.*

***Summary.** The article investigates the features and the scope of inflation processes at the present stage of developing the economy of Ukraine. The causes of inflation in the national economy and its impact on the economic activities of enterprises are determined. Achieving high and stable economic growth with low inflation is one of the main objectives of macroeconomic policy. After all, the economic growth is an important criterion for the effective functioning of the national economy. The inflation is also an economic phenomenon that occurs in connection with the disproportionate development of social reproduction, the mechanism of which explains the aggregate demand and supply. High inflation affects the economic and social situation in a country. The significant price fluctuations resulting from the decline in production lead to the expansion of speculation, reduction of investments, increase in price expectations, lower income of households, and excessive demand for essential consumer products. That's why the issue of developing anti-inflation policy instruments is the most relevant in the current economic situation.*

The effective social policy of the state is one of the priorities of the Ukrainian economy which allows overcoming the crisis, as well as stabilizing inflation. The real income of the population depends on the income policy adopted by the state. Meanwhile, the standard of living is the most important indicator of the correctness of the economic policy.

***Key words:** inflation, economic activity, enterprise, market economy, expenses, profits.*

Постановка проблеми. Інфляція є складним і багатовимірним соціально-економічним явищем властивим всім національним валютам. Інфляція залишається серйозною проблемою і для української гривні. Це обумовлено тим, що без зниження наявного рівня інфляції в Україні є неможливим подальший розвиток банківської системи й фінансових ринків. Тому, економічне зростання національної економіки гальмується інфляційними процесами та відповідно загострює вплив фінансово-економічної кризи.

В сучасних умовах ринкової економіки, питання пов'язані з аналізом фінансового становища підприємства та впливом інфляції на ефективність його функціонування мають велике практичне значення. Інфляційне середовище і відсутність стабільного фінансового становища, є причиною його неплатоспроможності, погіршення фінансової стійкості і можливого банкрутства. Тим не менш, надлишкові активи компанії та постійні зміни ціни на них є перешкодою для ефективного розвитку і можуть привести до непередбачених витрат та переплати податків, внаслідок іммобілізації капіталу. Виходячи з цього важливим є забезпечення роботи підприємства в умовах інфляції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням інфляції та її впливу на стан національної економіки займалися провідні українські фінансисти, зокрема В. Андрущенко, О. Василик, С. Ковальчук, О. Кириленко, В. Опарін, О. Романенко, В. Федосов, С. Юрій та інші. Однак, економічні процеси, що відбуваються в умовах ринкової економіки потребують подальших досліджень.

Метою статті є формування антиінфляційних механізмів, що забезпечують розвиток фінансово-господарської діяльності підприємств на основі дослідження теоретичних аспектів сутності інфляції і наслідків її впливу на діяльність підприємств.

Виклад основного матеріалу. Інфляція (від лат. *Inflatio – здуття*) - підвищення загального рівня цін на товари та послуги. Враховуючи інфляцію, то за ту ж суму грошей через деякий час, ви можете купити менше товарів і послуг, ніж раніше. У цьому випадку говорять, що купівельна спроможність грошей знизилася, гроші втратили частину своєї реальної вартості [1].

Згідно проведеного дослідження, фактори посилення інфляційних процесів в Україні можна поділити на дві великі групи: фактори зовнішнього та внутрішнього впливу (рис. 1).

Рис. 1. Фактори посилення інфляційних процесів в Україні

Основними причинами інфляції в Україні вважаються:

по-перше, унаслідкування Україною від СРСР високовитратної, високомонopolізованої, неефективної економіки. Така економіка не могла працювати за рахунок самофінансування і вимагала дотацій;

по-друге, Уряд України не розробив чіткої розміченої в часі програми ринкової трансформації економіки та інших сфер суспільства. Реформа проводилась шляхом «спроб і помилок» діяльності нашого Уряду. В результаті інфляція в Україні досягла досить високого рівня. У 1992 р. рівень інфляції в країні становив 2100%, у 1993 р. – 10256%, який є найвищим рівнем інфляції у світі (до цього найвищим був рівень інфляції у Перу в 1990 р. і становив 7432%);

по-третє, збільшення маси грошей та пов'язане з ним зростання цін не лише не сприяли економічному зростанню, а, навпаки, поглиблювали економічний спад в державі та зростання безробіття;

по-четверте, в умовах хронічного дефіциту бюджету і повільних темпів ринкової реструктуризації виробництва, не можна було різко погасити інфляцію.

Індекс інфляції або індекс споживчих цін – показник, який характеризує зміну загального рівня цін на товари і послуги, придбані домашніми господарствами для невиробничого споживання. Встановлюється централізовано і є загальним для всіх регіонів України. Нижче наведена таблиця показників індексу інфляції за період 2004-2012 рр.

Таблиця 1. Індеси інфляції за 2004-2012 роки [3]

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Всього за рік	112,3	110,3	111,6	116,6	122,3	112,3	109,1	104,6	99,8
Середньомісячний темп росту	100,9	100,8	100,9	101,3	101,7	101	100,7	100,3	99,9
Середньорічний темп росту	109	113,5	109,1	112,8	125,2	115,9	109,4	108	100,6

На основі даних табл. 1 можна зробити висновок, що найвищий рівень інфляції в Україні за досліджуваній період склав 122,3 у 2008 р. і починаючи з 2009 р. має тенденцію до зниження.

Від інфляції страждають підприємці і працівники галузей з низькою швидкістю обороту капіталу, сезонним характером виробництва, фіксованою заробітною платою (вчителів, лікарів і т.д.). Збитків також зазнають кредитори, які надали кредити з фіксованою ставкою відсотка на середньо- та довгострокову перспективу [4].

Інфляція впливає на економічну діяльність підприємств, і особливо на величину їх грошових потоків. Для визначення фактичного значення вартості грошових потоків, доходів або прибутку необхідно розділити номінальну вартість потоку на індекс інфляції. Інфляція впливає на різні інвестиційні можливості

підприємства і її поточне фінансове становище. Це обумовлює позначення інфляційних процесів на виборі та прийнятті управлінських рішень щодо інвестиційної діяльності, оскільки підприємство інвестує сьогодні, а прибуток отримує через деякий час. Таким чином, при інфляції ускладнюється оцінка інвестиційних рішень, з'являється потреба в нових джерелах фінансування: збільшення боргового відсотка, ставки дисконтування, виникають перешкоди щодо використання джерел довгострокового фінансування, таких, як випуск облігацій, що збільшує ступінь диверсифікації інвестиційного портфеля компанії.

У поточній діяльності інфляція впливає на доходи і витрати. Якщо на підприємстві є тимчасова різниця між оплатою і доставкою, з плином часу купівельна спроможність доходів зменшується, незалежно від рівня інфляції (на величину відсотків, які підприємство отримало б, якщо гроші що надходили в момент відвантаження, були б розміщені на депозит в банку) [5].

У процесі інфляції відбувається: зниження певних матеріальних активів, що використовуються підприємством, зниження реальної вартості грошей та інших фінансових активів; зниження витрат на виробництво, в результаті чого відбувається штучне збільшення прибутку, яке призводить до збільшення податкових надходжень до бюджету; падіння реального майбутнього прибутку підприємства; особливо фактор інфляції впливає на результативність дострокових фінансових операцій [6].

При інфляції реальна вартість кожного грошового потоку зменшується на суму інфляції. Таким чином, в умовах інфляції, компанія прагне до скорочення часу між доставкою та оплатою або вимагає передоплату, що призводить до втрати конкурентоспроможності, оскільки найбільш важливим фактором підвищення обсягів продажу є використання споживчого кредиту (кредитна політика компанії). Враховуючи зростання цін на сировину та матеріали відбувається збільшення фінансових потреб компанії.

Таким чином, парадокс інфляції в тому, що підприємства, які мають кредиторські зобов'язання, знаходяться у виграшному становищі, тому що вони можуть здійснювати платежі за боргами "знеціненими" грошима. Але в той же час їх показники кредитоспроможності і ліквідності спотворюються, тому що деякі активи (вартість основних засобів та матеріальних запасів) штучно зводяться до мінімуму в порівнянні з їх реальною вартістю, а інші предмети (грошові кошти (крім валюти), дебіторська заборгованість) - завищуються. Зниження реальної вартості основних засобів призводить до зниження витрат (амортизації).

Реальний прибуток розраховується як різниця між фактичними доходами та фактичними витратами. Тому, якщо ціни на сировину ростуть швидше цін на готову продукцію, фактична вартість продукту зменшується. В умовах інфляції збільшується ризик реальних втрат замість реального і навіть номінального доходу. Цей ризик тим вище, чим вище частка вартості сировини в ціні готового продукту.

Крім того, зниження витрат призводить до завищення прибутку і, отже, податку на прибуток та інших податків. В результаті підприємство не тільки вилучає частину додаткового, але і необхідного продукту, який перешкоджає процесу відтворення. В умовах інфляції доходи використовуються для збільшення оборотних коштів. Це штовхає підприємства фальсифікувати прибуток, збільшується відволікання коштів, що означає використання прибутку для розподілу додаткового продукту між власниками і робітниками. В результаті, збільшується ризик неплатоспроможності, ризик тримати свої фінансові ресурси на рівні, достатньому для відновлення спожитих та оборотних коштів і зміцнення фінансової бази. На передньому плані опиняється пошук рішень тактичних завдань, короткострокових інтересів компанії. Існує так звана ерозія капіталу ("проїдання"), неспроможності і нездатності фірми акумулювати значні кошти для інвестицій.

Боротьба з інфляцією є однією з основних проблем державного регулювання, бо вона дестабілізує всі заходи фінансової, банківської, соціально-економічної політики. Щоб приборкати інфляцію і зменшити негативний вплив уряд розробляє низку антиінфляційних механізмів (антиінфляційну політику). Антиінфляційна політика – це сукупність відповідних заходів державного регулювання економіки, пов'язаних з боротьбою з інфляцією. Важливою частиною розробки антиінфляційних механізмів є встановлення кількісних показників, які визначають результат. На практиці, до них відносять цінові показники, динаміку грошової маси, розмір і динаміку державних витрат та ін.

Напрями антиінфляційної політики можна сформулювати як:

- політика доходів – фіксація цін; «заморожування зарплати»; укладання угоди про цінову політику з галузями; обмеження зарплати за допомогою податків;
- дефляційна політика – грошово-кредитна (процентна ставка; норма обов'язкових резервів; операції на відкритому ринку); структурно-інвестиційна (обмеження монополізму та розвиток конкуренції; залучення іноземних інвестицій; протекціонізм; формування ринку позичкового капіталу); бюджетна політика (збільшення доходів; скорочення державних видатків).

Вибір конкретних засобів антиінфляційного механізму залежить від багатьох факторів, у тому числі, від природи інфляції, макроекономічних чинників, політичних аспектів, оскільки необхідно визначити об'єкт (сектори економіки, верстви населення), які нести будуть тягар інфляційних витрат.

Висновки. Таким чином, в даний час інфляція – це один з найхворобливіших і найнебезпечніших процесів, які впливають на фінансову, грошову і економічну системи України в цілому. За своїм характером, інтенсивністю та ознаками інфляція буває дуже різною, проте позначається одним терміном. Інфляційний процес не може розглядатися як прямий наслідок політики розширення грошової емісії або недостатнє регулювання виробництва, підвищення цін є неминучим результатом основного процесу економіки, об'єктивним результатом зростаючого дисбалансу між попитом і пропозицією, виробництвом предметів споживання і засобів виробництва, накопиченням і споживанням.

Управління інфляцією є найбільш важливою проблемою загальної економічної і грошово-кредитної політики України. Слід враховувати при цьому багатофакторний характер інфляції. Він ґрунтується не тільки на монетарних, а й інших чинниках. Незважаючи на важливість скорочення державних витрат та поступове скорочення грошової маси необхідно проводити широкий спектр антиінфляційних заходів.

Джерела та література:

1. Матеріали з Вікіпедії. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/%C8%ED%F4%EB%FF%F6%E8%FF>
2. Загальні причини інфляції. Причини інфляції в Україні. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://koryyka.org.ua/?p=197>
3. Офіційний сайт державної служби статистики. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua>
4. Антиінфляційна політика. [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://economy.at.ua/publ/9-1-0-34>
5. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання – [Електронний ресурс] / П. Я. Попович Режим доступу : http://pidruchniki.ws/18540516/ekonomika/analiz_vplivu_inflyatsiyi_finansovi_rezultati
6. Богацька Н. М. Вплив інфляційних процесів на фінансову безпеку підприємства – [Електронний ресурс] / Н. М. Богацька, О. П. Фаренюк. - Режим доступу : http://www.rusnauka.com/34_NIEK_2010/Economics/73894

Сударикова И.А.

УДК 368:330.332.1

СТРАХОВОЙ СЕКТОР ЭКОНОМИКИ КАК ИСТОЧНИК ИНВЕСТИЦИЙ

***Аннотация.** В статье на основе анализа состава, структуры и динамики совокупного инвестиционного портфеля страховых организаций в 2010-2012 гг. определен вклад страхового сектора экономики в формирование инвестиционных ресурсов, выявлены приоритетные направления инвестиционной деятельности, охарактеризованы основные типы инвестиционных стратегий российских страховых компаний, обозначены проблемы и перспективы реализации инвестиционного потенциала страховой отрасли.*

***Ключевые слова:** инвестиции страховщиков, инвестиционный портфель, инвестиционные стратегии страховых организаций*

***Анотація.** У статті на основі аналізу складу, структури та динаміки сукупного інвестиційного портфеля страхових організацій в 2010-2012 рр.. визначено внесок страхового сектора економіки у формування інвестиційних ресурсів, виявлено пріоритетні напрями інвестиційної діяльності, охарактеризовано основні типи інвестиційних стратегій російських страхових компаній, позначені проблеми та перспективи реалізації інвестиційного потенціалу страхової галузі.*

***Ключові слова:** інвестиції страховиків, інвестиційний портфель, інвестиційні стратегії страхових організацій.*

***Summary.** On the basis of the analysis of composition, structure and dynamics of the total investment portfolio of insurance companies in 2010-2012, the contribution of the insurance sector in the formation of the investment resources is determined. The priority areas of investment activity are identified. The main types of investment strategies of Russian insurance companies are described. The problems and prospects of the investment potential of the insurance industry are specified.*

***Key words:** insurer's investments, investment portfolio, investment strategies of insurance companies.*

Постановка проблеми. Как свидетельствует мировой опыт, развитый страховой сектор является крупнейшим поставщиком инвестиций в национальную экономику. По объему аккумулируемых средств (инвестиционных вложений) страховщики способны конкурировать с такими общепризнанными институциональными инвесторами, как банки и инвестиционные фонды. Так, например, в 2011 году объем инвестиций европейских страховщиков достиг 7,7 трлн. евро, что составило 55% ВВП Европейского союза [1]. Страховым компаниям Великобритании принадлежит более чем 20% акционерного капитала всех зарегистрированных на Лондонской фондовой бирже акционерных компаний.

Источниковедческой базой для написания статьи послужили: аналитическое обозрение ЦБ РФ, Приказ Министерства финансов РФ от 2 июля 2012 г. № 100н «Об утверждении Порядка размещения страховщиками средств страховых резервов» и Приказ Министерства финансов РФ от 2 июля 2012 г. № 101н «Требования, предъявляемые к составу и структуре активов, принимаемых для покрытия собственных средств страховщика».

Основная цель статьи на основе анализа состава, структуры и динамики совокупного инвестиционного портфеля страховых организаций в 2010-2012 гг. определить вклад страхового сектора экономики в формирование инвестиционных ресурсов. **Задачи статьи:** выявить приоритетные направления инвестиционной деятельности, охарактеризовать основные типы инвестиционных стратегий российских страховых компаний, обозначить проблемы и перспективы реализации инвестиционного потенциала страховой отрасли.

Изложение основного материала. Для страховых организаций инвестирование является неотъемлемой частью их бизнеса. Инвестиционная активность страховщиков обусловлена особенностями страховой деятельности. Страховые обязательства существенно растянуты во времени (особенно по